

Praksisnær forskning i tannhelsetjenesten:

Erfaringer og barrierer sett fra klinikerens perspektiv

✍ EWA S. HOVDEN OG RASA SKUDUTYTE-RYSSTAD

Sammendrag

Bakgrunn

Norske helsemyndigheter har i lengre tid hatt oppmerksomheten rettet mot forskning, utvikling og innovasjon innenfor tannhelsetjenester. Med mål om utvikling av mer kunnskapsbaserte tannhelsetjenester av høy kvalitet har myndighetene etterlyst mer praksisnær odontologisk forskning med aktiv deltakelse fra tannklinikene. Samtidig er det lite tradisjon for forskning i offentlig og privat tannhelsetjeneste i Norge, og kunnskap om hvordan tannhelsepersonell opplever det å bidra i forskningsprosjekter, rekruttere deltakere og samle inn data i samarbeid med forskere er begrenset. Det er behov for å identifisere faktorer som har betydning for implementering av kliniske studier i tannhelsetjenesten.

Formålet med denne studien var å kartlegge tannhelsepersonells erfaringer med å bidra i et klinisk praksisnært forskningsprosjekt i den offentlige tannhelsetjenesten, samt å identifisere faktorer som var knyttet til høyere pasientrekruttering i dette prosjektet.

Metode

Forskningsavdelingen ved Tannhelsetjenestens kompetansesenter Øst (TkØ) gjennomførte i 2020 en spørreundersøkelse blant tannleger, tannpleiere og tannhelsesekretærer ved ni offentlige tannklinikker i Viken og Innlandet som er involvert i en pågående klinisk praksisnær studie (FIS-SUR-prosjektet). Undersøkelsen ble gjennomført elektronisk via Questback. Deltakerne ble spurt om yrkesbakgrunn og -erfaring, samt holdninger og erfaringer knyttet til det

å delta i en klinisk studie, basert på Theoretical Domains Framework (TDF). TDF er et rammeverk for studier av adferdsfaktorer som påvirker implementering av forskning i daglig klinisk praksis. TDF-domenene som ble inkludert i spørreskjemaet omhandlet klinikernes kompetanse (kunnskap og kliniske ferdigheter), rolleforståelse og identitet, tro på egne evner, egen og andres motivasjon og intensjon, forventinger til prosjektets resultater (konsekvenser), tidsressurser, miljøkontekst og sosial påvirkning.

Resultater

37 av tannlegene og tannpleierne (54 %) og 17 (30 %) av tannhelsesekretærene som ble invitert til å delta, svarte på spørreundersøkelsen. Over halvparten av respondentene (65 % av tannlegene og tannpleierne og 53 % av tannhelsesekretærene) var enige i at å bidra i forskningsprosjekter er en del av deres arbeidsoppgaver.

Flertallet av tannlegene og tannpleierne svarte at de visste nøyaktig hva deres rolle var i prosjektet (84 %), og at de følte seg trygge i rekrutteringen av pasientene til studien (84 %). Samtidig svarte under halvparten (41 %) av disse at de var motiverte å være med i prosjektet både ved oppstart og i hele prosjektperioden. Til sammenligning var over halvparten (53 %) av tannhelsesekretærene motiverte til å bidra til prosjektet, selv om kun 35 % var trygge på sin rolle i prosjektet.

Over halvparten (57 %) av tannlegene og tannpleierne mente at det var givende å være med på et forskningsprosjekt, og 84 % anså prosjektet som relevant for deres kliniske praksis.

Bare en tredjedel av de ansatte (35 % av tannlegene og tannpleierne og 24 % av tannhelsesekretærene) følte at

den kliniske hverdagen kunne tilrettelegges for deltakelse i prosjektet.

Flertallet av klinikerne følte at de fikk god informasjon om den kliniske studien fra TkØs forskere før prosjektstart (73 % av tannlegene og tannpleierne, 53 % av tannhelsesekretærene). Færre respondenter mente at god kommunikasjon ble opprettholdt gjennom hele prosjektperioden (49 % og 47 %).

Over halvparten (62 %) av tannlegene og tannpleierne opplevde at prosjektet var godt forankret i ledelsen på deres klinikk, sammenliknet med kun 41 % av tannhelsesekretærene. Kun en tredjedel (30 %) av tannlegene og tannpleierne diskuterte prosjektet med kolleger og opplevde at kolleger støttet dem i arbeidet med forskningsprosjektet, mens tilsvarende tall for sekretærene var henholdsvis 47 % og 41 %.

Multivariable analyser viste at tidligere deltakelse i forskningsprosjekter, samt TDFs domener knyttet til

kunnskap, motivasjon, klinisk relevans, tilgjengelige tidsressurser og kommunikasjon med forskergruppen var assosiert med høyere pasientrekruttering i studien.

Studien konkluderte med at TDF-rammeverket var nyttig for å avdekke barrierer og fremmere for implementering av kliniske studier i tannhelsetjenesten. Klinisk relevans, ressurser i form av tid tilgjengelig for bruk i forskningsprosjekter samt god kommunikasjon med forskere underveis i prosjektet bør tillegges større vekt ved planlegging og implementering av kliniske studier i fremtiden.

Artikkelen kan leses her

Use of Theoretical Domains Framework (TDF) to understand successful implementation of clinical trials in Public dental service in Norway.

BMC Health services research 2021 Jul 16;21(1):698.
(<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/34271927/>)

Effektiv trådløs kommunikasjon for tannklinikker

DentalCall

Effektiv tilkalling – enkle budskap

Knapper plasseres og festes enkelt der dere ønsker å tilkalle fra. Knappene identifiseres med nummer, og/eller navn. Eksempelvis Stol 1, Rom 1 etc. CSN setter opp systemet med hensyn til hvilke pagere som skal få hvilke meldinger etter deres ønske.

Les mer på dentalcall.no

Motta uforpliktende og tilpasset tilbud på DentalCall

Gå inn på dentalcall.no og fyll ut vårt enkle skjema. Vi ser frem til å høre fra deg.

Referer til «Tidende» og få 15% rabatt.*

© 2021 SÖLT. Designed by SAQ design / Made in Norway

Idéhuset Albretsen

* Gjelder frem til neste utgave av Tidende 16. september 2021.

Call Systems Norge AS
Gauterødveien 6b, 3154 Tolvsrød. Tlf.: 90 04 60 40. E-post: hei@callsystems.no